

שפת אמת לפרשת ניצבים וילך

בפרשת התשובה כי המצוה הזאת כו'. כי הנה עיקר התשובה אינו על עבירה דווקא אך שצריך האדם לשוב להתדבק בשורשו. וע"ז אמרו חז"ל שמגעת עד כה"כ כלומר שצריכין לשוב אל החלק שיש לכל איש נשמת אלקי ממעל כמ"ש עד ה' אלקיך. והענין הוא דמקודם כ' כריתות הברית שכרת אתנו הקב"ה וכתוב הנסתר לה"א כו'. והוא דאיתא קוב"ה סתים וגליל' אורייתא וישראל סתים וגליליא. וזה הברית שיש לבנ"י התקשרות וכביכול המציא לו הש"י חלק בגליל' בעבור בנ"י ונתן לבנ"י חלק במקום הסתום. ובנ"י צריכין לראות לברר מציאותו ית' בעולם הזה הנגלה. וז"ש הנגלות לנו כו' לעשות את כ"ד התורה הזאת לברר חלק התורה בעשיל'. והנסתרות לה"א לגלות לנו החלק שיש לנו בתורתו במקום הנסתר ונעלם וע"ד זה נכרת ברית. ולכן כ' לא נפלאת היא ממך כמ"ש במדרש ונעלמה מעיני כל חי ולבנ"י קרוב הדבר. ולכן כשאדם רואה שהוא רחוק מזה הדביקות כמ"ש ז"ל ואם רק נפלאת היא ממך צריכין ע"ז לשוב בתשובה. וזה הנתינת טעם על התשובה שידע האדם כי המצוה הזאת לא נפלאת כו' ולכן צריכין לשוב לזה הדביקות כנ"ל:

[תרנ"ה] לפרשת ניצבים וילך:

שמעתי מפי מו"ז ז"ל שנקבעה פ' ניצבים בסוף השנה כמ"ש ז"ל כשיצאו מפרנס לפרנס עשה אותם מצבה. כמו כן בכל שנה יש הנהגה מיוחדת וצריכין בסוף השנה לקבוע מה שנתחדש בזו השנה כדי לצאת מסדר לסדר השנה הבאה עכ"ד ז"ל. ובאמת צריכין להתחזק בשבת אחרונה שבסוף השנה כמאמרם ז"ל אלו שמרו ישראל שבת אחת כראוי מיד נגאלין ויכולה השבת שתרחם. וכ' בפ' וילך הנך שוכב כו' וקם כו' וזנה כו' ועתה כתבו לכם השירה כו' שימה בפיהם כו' וענתה השירה כו' לעד כו'. כי הקב"ה הכין לנו התורה להיות עזר לנו בגלות כביכול התורה נכנסת עמנו בגלות. כמ"ש עמו אנכי בצרה אנכי היא התורה. וכמו כן כחו של מרע"ה מתחדש בכל שבת בקריאת התורה שתיקן לנו מרע"ה. שימה בפיהם הוא הג"ן סדרים דאורייתא שיש בכל שבת סדר מיוחד בפרשיות התורה. שימה גי' שנה שבכל שנה יש דרך מיוחד בתורה כי שימה הוא לשון סידור כמו ושמנו כו' איש על עבודתו. ושמנו את שמי. ועיקר התחזקות לשוב בתשובה בכח התורה שנק' עץ חיים. חיים הוא עולם התשובה ועץ חיים היא התורה שמביאה את האדם לתשובה. לכן כ' למחזיקים בה כדאיתא במד' שלח. משל לנטבע בנהר שנותנין לו עץ לאחוז בו ע"ש דממשמע דכ' למחזיקים א"כ הוא באותן האנשים שנופלין וצריך להתחזק בעץ חיים. ובשבת מתגלה מעיין התורה. וגם פ' ניצבים היום על שבת שנק' היום. וגם כתב בשבת ברית. והכתוב אומר כי לעברך בברית אתם ניצבים כולכם. ולכן בש"ק הוא זמן אסיפה לקבל ברית שבת ובה מתיצבים לפני ה':

[תרנ"ז]:

בפסוק קרוב אליך הד' כו' בפ"ך ובלבבך. כ' דרשו ה' בהמצאו כו' בהיותו קרוב פירשו חז"ל בעש"ת בהמצאו בר"ה בהיותו קרוב ביוה"כ וכמו שיש בשנה זמנים שהוא נמצא וקרוב כמו כן בנפשות. בפ"ך שהיא התורה ובלבבך שהיא תפלה ותשובה הם מקומות מיוחדים שהקב"ה נמצא וקרוב בהם לאיש ישראל. ובמד' הפותח והחותר בתורה מברך לפני' ולאחר' דאיתא קוב"ה ואורייתא וישראל כולהו חד. וברכה שלפני' הוא לקשר התורה בהקב"ה. וברכה לאחר' לקשר כנס"י בתורה. דאיתא כל התורה שמותיו של הקב"ה. והענין הוא כמו שהשם הוא להיות נקרא האדם ע"י שמו. כמו כן בנ"י קוראין להקב"ה בכח עסק התורה. וכפי מה שעוסקין בתורה לשמה ומתקרבים אל הקב"ה כך מתגלילן הארת שמותיו של הקב"ה

[תרנ"א]:

כתבו לכם את השירה כו' ענין שירה זו הגם כי יש בה עונשין. אך כמ"ש חסד ומשפט אשירה כמ"ש במדרשים בה' אהלל דבר באלקים אהלל בין במדת פורעניות כי כל המשפטים לבנ"י הם לטובה. ולכן בר"ה שהוא המשפט כ' יום תרועה יהי' לכם. תרועה היא רצון כמ"ש תרועת מלך בו. ולכן כ' לכם לכם היא לרצון ולא לאחרים לרצון. ובמד' מי גוי גדול א"ל אלהים קרובים אליו אין אומה כזו שיודעין אופי' של אלקים שבטוחין שיזכו בדינם ע"ש. כי אלקים הוא מדת הדין אעפ"כ לבנ"י קרובים אליו: